

N:o 144.

Af Herr J. E. Billström: Om båtsmännens försättande på vakans samt vakansafgifternas användande till förhyrning af manskap för flottan.

Bland de olika meningar, som gjort sig gällande vid frågan om ordnandet af vårt landt- och sjöförsvär, hafva alla varit ense derom, att den dyrbaraste materielen, om jag så får säga, och den på hvilken en lycklig utgång är beroende, i den olyckliga händelse af ett krig, är just en för ändamålet väl utbildad personal, som är fullt medveten om den svåra uppgift han har att lösa, för att på bästa sätt värna och bevara landets sjelfständighet, hufvudsakligast genom det sätt, hvarpå han förstår att behandla och hafva kärlek till det vapen, han skall handtera. Om detta är en sanning, och det måste vara det, eftersom alla derom äro ense, så följer, att uti en härorganisation ingenting bör finnas som omöjliggör ändamålet, hvarför sjelfva organisationen är till.

Att uti vårt indelningsverk ett sådant hinder finnes anser jag för min del redan vara bevisadt, men om man haft välgrundade skäl för den åsigt att borttaga indelningsverket, för så vidt det afser landtarméen, så äro samma skäl och ännu flera tillfinnandes mot samma indelningsverk, då det afser att, på sätt ännu eger rum, förse sjövapnet med manskap. Flera gånger har ock Riksdagen uttalat den åsigt, att en omorganisation jemväl af flottans manskap vore af behovet påkallad, och för så vidt det bör finnas en arbetets fördelning, en yrkesskicklighet i annat, så bör det framför allt finnas i sjömanskapet;

ty just på denna yrkesskicklighet, denna uppgift att fritt och alltid få egna sig åt sitt yrke, är det hvarpå all sann sjödulighet hvilat.

Emot ett sådant förslag, som Herr Chefen för Sjöförsvars-departementet i diktamen till Statsråds-protokollet, som åtföljer Kongl. Maj:ts nådiga Proposition N:o 1 angående ordnandet af flottans manskap, deruti han velat bibehålla just der det aldrig minst duger ett indelningsverk, hvartill förtroendet i hvad det rör landtförsvaret är i grunden rubbadt, hafva flerfaldiga gånger välgrundade skäl blifvit andragna och skola allt framgent anföras, så vida vi vilja hafva en om än liten men god flotta och godt, yrkesskickligt manskap till den. Af hvad därför i den Kongl. Propositionen förekommer om båtsmanhållets bibehållande har jag icke blifvit öfvertygad, eller förut andragna väl kända skäl vederlagda om samma båtsmanshålls lämplighet för sitt ändamål.

Jag måste således, med vidhållande af Riksdagens förut uttalade åsigt, på detta sätt söka att hindra en organisation, som möjligen för en lång framtid gör vårt sjöförsvar i sjelfva verket onyttigt.

Båtsmanshållet måste bort och annat yrkesskickligt manskap för flottans behof anskaffas, man må för öfrigt hafva hvilken åsigt som helst om organisationen af vårt lands försvar. Kongl. Maj:t har ock sjelf ansett att en stor eller större delen af båtsmanshållet är obehöflig och jag vågar vara af den åsigt, att det är det i allo, och att det derföre bör i sin helhet borttagas; men på det den ena organisationen må hinna växa i den andra och för att ej bryta redan ingångna båtsmanskontrakter samt på det båtsmans-, rust- och rotehållet ej må komma i åtnjutande af några enskilda förmåner eller befrielse för sina, om än ensidiga, pålagor förrän alla lika betungade samhällsklasser äfven njuta full rättvisa, så anser jag mig nu icke böra yrka något annat, än hvad förut, om än med ringa framgång, blifvit yrkadt, nemligen att föreslå:

att Riksdagen behagade besluta, att, med afslag å Kongl. Maj:ts nådiga framställning om båtsmans-institutionens bibehållande, i stället hemställa, att samtliga båtsmännen i mån af afgang tills vidare ställas på vakans, mot det att de efter billiga grunder utgående vakansafgifterna må användas till förhyrning af passande manskap för flottans behof.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 28 Januari 1873.

J. E. Billström